

demoraliserende. Det vil meget let ende med, at man ikke alene handler og sjakrer om selve Mandaterne i de forskellige Kredse, hvor Omvalg finde Sted, men at man fører mange andre Spørgsmaal derind — Spørgsmaal som, hvem der skal være Borgmester her eller der, og mange andre Ting. Alt det handler man og sjakrer man om paa en højst letfærdig og demoraliserende Maade. At Partierne indbyrdes ordne sig saaledes, at den og den Vælgermasse skal give sine Stemmer dér, for saa faar den Gengæld ved et Borgmesterembede et andet Sted, er demoraliserende, og denne Demoralisation skulle vi sætte os imod med Hænder og Fødder. Og at denne Demoralisation kan blive indført ved Omvalg, er uundgaaeligt.

Man har jo Omvalg flere Steder. Saaledes ere de for nylig indførte i Norge, ligesom man har dem i Tyskland. Men det synes, som om man det sidste Sted er ved at gaa bort derfra. Jeg skal i saa Henseende henvise til „Jahrbuch des öffentlichen Rechtes“ for 1907, hvor der bl. a. findes en Gennemgang af forskellige Staters Forfatninger, i hvilken ogsaa Omvalg berøres. Jeg skal tillade mig deraf at fremdrage enkelte Ting.

I de sydtyske Stater vare Reglerne for Omvalg til Landdagen de samme, som man har haft og stadig har for Valgene til den tyske Rigsdag; men man er i de senere Aar i de sydtyske Stater i Færd med at gaa bort fra det bundne Omvalg mellem de to Kandidater, der have flest Stemmer, og ogsaa i Færd med at gaa bort fra Omvalg i det hele taget. Landdagsvalgloven for Baden af 24. August 1904 har i det væsentlige bibeholdt den Ordning, man har for Rigsdagsvalgene, men foruden de to Kandidater, der have flest Stemmer, kunne tillige de Kandidater, som i første Omgang have faaet mindst 15 pCt. af Stemmerne, stille sig til Omvalg. I Württemberg er man ved Forfatningsloven af 1906 gaaet over til fri Omvalg efter et lignende System som det, der her foreslaas anvendt. Men i Bayern har man ved Landdagsvalgloven af 9. April 1906 i alt væsentligt afskaffet Omvalg, idet Omvalg kun skal finde Sted, naar ingen af Kandidaterne i første Omgang har opnaaet $\frac{1}{3}$ af Stemmerne, hvoraf følger, at hvis der stiller sig 3 Kandidater, er Valget afgjort. Kun hvis der er flere end 3, kan der være Tale om Omvalg. Formaålet med denne Ordning er, som det hedder, at gøre Valgapparatet simplere, at formindske Antallet af Omvalg og udelukke de bundne Valg

med de mange hæslige og fordærvelige Sidemomenter, som Omvalg i det hele ere ledsagede af.

Jeg skal efter disse almindelige Bemærkninger om selve de Principper, hvorpaa en Valglov til Folketinget efter min Mening bør hvile, ikke komme ind paa de mange Enkeltheder i det foreliggende Lovforslag, som kunne drages frem, og som ogsaa forskellige Talere have været inde paa. Kun en enkelt Bemærkning maa jeg maaske gøre. Jeg deler det ærede Medlem fra Nørresundbys (Jensen-Sønderup) Forbavselse over, at man tager noget fra Nørresundby og lægger det til Aalborg. En naturligere Ordning var dog ganske sikkert den at beholde en selvstændig Nørresundby-Kreds, der i Forvejen har det Befolkningstal, som er Gennemsnittet, og give Aalborgkredsen de 3 Sogne mod Øst, som den havde før Loven af 1894, og saa skære Aalborg igennem ved en lige Linie fra Nord til Syd, hvorved man faar 2 meget nær lige store Kredse. Derved vilde Kredsene deroppe faa en ganske anderledes naturlig Afrunding end ved den her foreslaaede Ordning.

Borghjerg: Det ærede Medlem (Ellinger) beskyldte mig for at have citeret ham galt, i hvert Fald for at have løstrevet nogle af hans Ord fra deres naturlige Sammenhæng. Denne Beskyldning er fuldkommen urigtig. De Ord af det ærede Medlems Tale, som jeg hentydede til, findes i Folketingets Forhandlinger 1905—06 Sp. 4110 og lyde saaledes: „Hvis der virkelig er et almindeligt Ønske om at faa rettet paa de tilstedeværende Brøst, og hvis man mener, at man kan gøre dette ved at rette paa et Mindretal af Kredse og foretage Rettelsen saaledes, at deres Antal forøges med 10, hvorfor i al Verden tage vi saa ikke fat paa Valgloven og gøre det straks? Vi ville jo fra alle Sider og i Løbet af, jeg tror, mindre end 24 Timer kunne blive enige om, hvorledes en 8—9—10 nye Kredse skulde ligge, og naar vi bleve enige om det, saa var Sagen jo i Orden, saa kunde denne Valglov med denne Forandring, som vi — jeg gentager det — med største Lethed kunde blive enige om, blive forelagt i begge Ting og vedtages straks.“

Det, som det ærede Medlem dér udtaler sig om, er netop det Forslag, der nu foreligger. Det ærede Medlem har i 1906 udtalt, at det kunde vi blive enige om at vedtage straks i begge Ting. Nu siger det ærede Medlem, at det blev sagt under